

Bình Định, ngày tháng 11 năm 2023

THUYẾT MINH

Dự toán ngân sách nhà nước năm 2024 trình HĐND tỉnh
(Kèm theo Công văn số /STC-QLNS ngày /11/2023 của Sở Tài chính)

Sở Tài chính xin thuyết minh về việc giao dự toán ngân sách nhà nước năm 2024 trên địa bàn tỉnh Bình Định như sau:

I. VỀ DỰ TOÁN THU, CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC NĂM 2024

1. Dự toán thu ngân sách nhà nước

1. Dự toán thu ngân sách nhà nước

Năm 2024, dự kiến trung ương giao tổng thu ngân sách nhà nước (NSNN) trên địa bàn tỉnh là 12.158.000 triệu đồng. Sau khi rà soát nguồn thu của địa phương, Ủy ban nhân dân tỉnh đề xuất dự toán thu NSNN năm 2024 là 15.000.000 triệu đồng, trong đó:

a) Thu từ hoạt động xuất, nhập khẩu là 450.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 3% tổng thu NSNN, cao hơn mức Trung ương giao.

b) Thu nội địa là 14.267.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 95,1% tổng thu NSNN, cao hơn mức trung ương giao là 2.817.000 triệu đồng (trong đó, thu tiền sử dụng đất tăng 1.012.000 triệu đồng, thu nội địa còn lại sau khi trừ tiền sử dụng đất tăng 1.805.000 triệu đồng).

Về tăng trưởng các nguồn thu từ kinh tế phát sinh, nếu loại trừ các khoản thu tiền sử dụng đất, tiền thuê đất thu tiền 01 lần, thu từ xổ số kiến thiết, thu từ cổ tức, lợi nhuận được chia, lợi nhuận trong năm 2024 thì thu nội địa năm 2024 tăng 2% so với ước thực hiện năm 2023. Trong thu nội địa, các khoản thu chiếm tỷ trọng lớn như sau:

- Thu tiền sử dụng đất là 6.112.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 42,8%, tăng 9,1% so với ước thực hiện năm 2023.

- Thu từ lĩnh vực công thương nghiệp ngoài quốc doanh là 3.070.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 21,5%, tăng 2,4% so với ước thực hiện năm 2023.

- Thu tiền cho thuê mặt đất, mặt nước là 1.430.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 10%, tăng 35,8% so với ước thực hiện năm 2023.

- Thuế bảo vệ môi trường là 635.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 4,5%, tăng 26,9% so với ước thực hiện năm 2023.

- Thu từ lĩnh vực doanh nghiệp nhà nước (Trung ương và địa phương) là

565.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 4%, tăng 15% so với ước thực hiện năm 2023.

- Thu từ doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài là 485.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 3,4%, bằng 87,9% so với ước thực hiện năm 2023.

- Thuế thu nhập cá nhân là 799.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 5,6%, tương đương ước thực hiện năm 2023.

- Lệ phí trước bạ là 320.000 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 2,2%, tăng 5,3% so với ước thực hiện năm 2023.

c) Thu vay để bù đắp bội chi là 279.000 triệu đồng, bằng mức Trung ương giao.

d) Thu viện trợ 4.000 triệu đồng.

(Chi tiết theo Phụ lục số 1, 2, 7, 11, 12 đính kèm)

2. Dự toán chi ngân sách địa phương

Căn cứ dự toán thu ngân sách địa phương được hưởng theo tỷ lệ phần trăm (%) phân chia nguồn thu, số bổ sung từ ngân sách Trung ương, nguồn vốn vay và nhiệm vụ chi được phân cấp theo quy định, dự toán chi ngân sách địa phương năm 2024 là 20.771.669 triệu đồng, tăng 11,1 % so với dự toán năm 2023.

Về phân bổ chi ngân sách địa phương năm 2024, ưu tiên bố trí kinh phí thực hiện các nhiệm vụ quan trọng phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo chi đầu tư phát triển, nhất là các công trình trọng điểm, cấp thiết; đảm bảo thực hiện các cơ chế chính sách theo các Chương trình hành động của Tỉnh ủy; đối ứng các chương trình mục tiêu quốc gia; tăng bổ sung cân đối ngân sách huyện, thị xã, thành phố để bổ sung nguồn vốn đầu tư tập trung và hỗ trợ nâng cao chất lượng hoạt động quản lý nhà nước của chính quyền xã; bảo vệ môi trường; thực hiện chuyển đổi số; đảm bảo an toàn giao thông; ủy thác vốn qua Ngân hàng chính sách xã hội và thực hiện các nhiệm vụ cấp thiết theo chỉ đạo của cấp có thẩm quyền...

Dự toán chi ngân sách địa phương năm 2024 bao gồm:

a) Dự toán chi đầu tư phát triển: 7.345.122 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 41,7% trong tổng chi cân đối ngân sách địa phương, tăng 1.036.642 triệu đồng so với dự toán năm 2023. Nếu loại trừ nguồn thu vay bù đắp bội chi (tăng 187.500 triệu đồng), dự toán chi đầu tư phát triển năm 2024 tăng 849.142 triệu đồng so với dự toán năm 2023.

Chi đầu tư phát triển, chia ra ngân sách tỉnh là 4.661.834 triệu đồng, ngân sách huyện, thị xã, thành phố 2.683.288 triệu đồng, bao gồm từ các nguồn vốn như sau:

- Chi đầu tư xây dựng từ nguồn vốn trong nước là 620.822 triệu đồng, tăng 35.142 triệu đồng, tương ứng 6% so với dự toán năm 2023, trong đó: chi ngân sách tỉnh là 449.534 triệu đồng và chi ngân sách huyện, thị xã, thành phố là 171.288

triệu đồng.

- Chi đầu tư từ nguồn thu tiền sử dụng đất là 6.080.300 triệu đồng, tăng 612.000 triệu đồng so với dự toán năm 2023, trong đó: ngân sách tỉnh là 3.568.300 triệu đồng (đã trừ kế hoạch trả nợ gốc vay đến hạn là 31.700 triệu đồng) và ngân sách các huyện, thị xã, thành phố là 2.512.000 triệu đồng.

- Chi từ nguồn thu xổ số kiến thiết là 140.000 triệu đồng, tăng 20.000 triệu đồng so với dự toán năm 2023.

- Chi từ nguồn thu vay bù đắp bội chi là 279.000 triệu đồng (theo dự toán trung ương giao).

- Chi từ nguồn thu tiền bán nhà thuộc sở hữu nhà nước là 35.000 triệu đồng.

- Chi từ nguồn vốn khác là 190.000 triệu đồng.

b) Dự toán chi thường xuyên: 9.884.203 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 56,2% trong tổng chi cân đối ngân sách địa phương, chia ra: ngân sách tỉnh là 4.213.633 triệu đồng, ngân sách huyện, thị xã, thành phố là 5.670.570 triệu đồng.

Về phân bổ chi thường xuyên theo nguyên tắc, tiêu chí, định mức được cấp thẩm quyền quy định; đảm bảo kinh phí thực hiện **mức lương cơ sở 1.800.000 đồng/tháng**; hoạt động của các cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập; bố trí đầy đủ kinh phí thực hiện các chính sách đã được Hội đồng nhân dân tỉnh quyết nghị. Ngoài ra, đối với ngân sách tỉnh, bố trí vốn đối ứng các chương trình mục tiêu quốc gia, cải cách hành chính, chuyển đổi số, bảo vệ môi trường, chú trọng các đề án thuộc lĩnh vực giáo dục, y tế và đảm bảo kinh phí cho các ngành để phát triển kinh tế - xã hội. Đối với ngân sách huyện, thị xã, thành phố, phân bổ nguồn lực cho một số lĩnh vực quan trọng tạo dư địa cho phát triển kinh tế - xã hội của địa phương như nông, lâm, ngư nghiệp; giáo dục, đào tạo; khuyến công; thương mại dịch vụ; văn hóa, du lịch,... Riêng đối với sự nghiệp bảo vệ môi trường, ưu tiên kinh phí để bảo đảm tần suất thu gom, xử lý chất thải rắn trên địa bàn xã, phường, thị trấn theo hướng dẫn của cơ quan chuyên môn.

Đồng thời, trong thời gian qua, các xã, phường, thị trấn phát sinh chi tăng lớn cho các hoạt động quản lý nhà nước. Trong khi, nguồn thu ngân sách xã, phường, thị trấn tuy có tăng trưởng như còn hạn chế về quy mô nguồn thu nên chưa đảm bảo cho các nhiệm vụ chi phát sinh tăng thêm trong giai đoạn của thời kỳ ổn định ngân sách. Do đó, căn cứ quy định tại điểm b, khoản 7, Điều 9 của Luật ngân sách nhà nước năm 2015 “*Các năm trong thời kỳ ổn định, hằng năm, căn cứ khả năng cân đối của ngân sách cấp trên, cơ quan có thẩm quyền quyết định tăng thêm số bổ sung cân đối ngân sách từ ngân sách cấp trên cho ngân sách cấp dưới so với năm đầu thời kỳ ổn định*”; trên cơ sở rà soát khả năng cân đối ngân sách tỉnh, Ủy ban nhân dân tỉnh kính trình Hội đồng nhân dân tỉnh xem xét, quyết nghị tăng số bổ sung cân đối cho ngân sách các huyện, thị xã, thành phố để tăng chi cho hoạt động quản lý nhà nước của xã với tổng số tiền là 48.640 triệu đồng.

Riêng đối với phường, thị trấn, ngân sách huyện, thị xã, thành phố có trách nhiệm hỗ trợ theo khả năng cân đối ngân sách cấp mình.

Từ các nội dung nêu trên, dự toán chi thường xuyên năm 2024 cơ bản đáp ứng nhiệm vụ chi của các cấp ngân sách và theo đúng quy định của Luật Ngân sách nhà nước, trong đó, phân bổ chi thường xuyên đối với lĩnh vực giáo dục - đào tạo và dạy nghề, khoa học – công nghệ không thấp hơn dự toán trung ương giao, cụ thể như sau:

- Chi sự nghiệp giáo dục - đào tạo và dạy nghề là 3.925.364 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 39,7%, cao hơn mức trung ương giao, tăng 12,4% so với dự toán năm 2023.

- Chi hành chính là 1.715.055 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 17,4%, tăng 13,3% so với dự toán năm 2023.

- Chi sự nghiệp kinh tế, môi trường là 1.248.453 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 12,6%, tăng 5,2% so với dự toán năm 2023 (trong đó, sự nghiệp môi trường 61.532 triệu đồng, tăng 7,2% so với dự toán năm 2023).

- Chi đảm bảo xã hội là 1.138.902 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 11,5%, tăng 18,8% so với dự toán năm 2023.

- Chi sự nghiệp y tế, dân số và gia đình là 1.048.286 triệu đồng, chiếm tỷ trọng 10,6%, tăng 29% so với dự toán năm 2023.

c) Chi bổ sung quỹ dự trữ tài chính là 1.360 triệu đồng, bằng mức Trung ương giao.

d) Dự phòng chi là 352.106 triệu đồng, tăng 14,3% so với Trung ương giao.

đ) Chi trả lãi, phí do chính quyền địa phương vay là 16.000 triệu đồng.

e) Chi tạo nguồn thực hiện cải cách tiền lương là 332.120 triệu đồng.

g) Chi từ nguồn thu viện trợ là 4.000 triệu đồng.

h) Chi theo mục tiêu là 2.836.758 triệu đồng.

(Chi tiết theo Phụ lục số 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10 đính kèm)

3. Kế hoạch vay và trả nợ vay

Theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước năm 2015, mức dư nợ vay tối đa của ngân sách địa phương năm 2024 là 4.227.900 triệu đồng (không vượt quá 30% ngân sách địa phương được hưởng theo phân cấp). Kế hoạch vay và trả nợ vay năm 2024 cụ thể như sau:

a) Tổng dư nợ vay đầu năm : 433.136 triệu đồng

b) Tổng mức vay trong năm theo
số Trung ương giao : 310.700 triệu đồng

c) Trả nợ gốc vay trong năm	:	43.852 triệu đồng
Nguồn trả nợ, trong đó:		
- Bố trí từ nguồn thu tiền sử dụng đất	:	31.700 triệu đồng
- Khấu hao tài sản hình thành từ vốn vay	:	12.152 triệu đồng
d) Tổng dư nợ vay dự kiến cuối năm	:	699.984 triệu đồng.

Số dư nợ dự kiến cuối năm 2024 chỉ bằng 16,6% mức dư nợ vay tối đa (4.227.900 triệu đồng) và bằng 5,1% so với tổng thu cân đối ngân sách địa phương được hưởng (13.809.900 triệu đồng).

(Chi tiết theo Phụ lục số 1, 4 đính kèm)

II. GIẢI PHÁP THỰC HIỆN DỰ TOÁN NGÂN SÁCH NĂM 2024

Để đảm bảo thực hiện đạt dự toán ngân sách nhà nước năm 2024, Ủy ban nhân dân tỉnh đề xuất các giải pháp như sau:

1. Về thu ngân sách nhà nước

- Ngay sau khi triển khai giao nhiệm vụ thu ngân sách nhà nước năm 2024 cho các đơn vị trực thuộc, Thủ trưởng các sở, ban, ngành và Chủ tịch Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố xây dựng kịch bản thu NSNN cụ thể theo từng tháng, đồng thời chỉ đạo sâu sát quá trình triển khai thực hiện để phấn đấu thu NSNN vượt so với dự toán được Hội đồng nhân dân tỉnh giao.

- Tăng cường các biện pháp quản lý thu, bám sát địa bàn, nâng cao chất lượng công tác phân tích, dự báo để đôn đốc người nộp thuế kê khai sát với thực tế phát sinh; tập trung thanh tra, kiểm tra các lĩnh vực còn thất thu và những doanh nghiệp có rủi ro cao về thuế, kết hợp với kiểm tra sau hoàn thuế; đồng thời tập trung đôn đốc, huy động nhanh và kịp thời các khoản thu vào ngân sách nhà nước. Thực hiện kiểm tra trước hoàn thuế sau đối với 100% các trường hợp có rủi ro cao, kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm đối với hành vi gian lận, lợi dụng chính sách hoàn thuế.

- Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, hướng dẫn thực hiện Luật Quản lý thuế, các chế độ, chính sách thu của Nhà nước; phát huy kết quả thực hiện cải cách thủ tục hành chính, chuyển đổi số tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân kịp thời thu nộp các khoản thuế vào ngân sách nhà nước, đảm bảo thực hiện đầy đủ các ưu đãi về thuế.

- Rà soát, tăng cường khai thác hợp lý, hiệu quả nguồn lực tài chính từ tài sản công (đất đai, tài nguyên, tài sản tại khu vực sự nghiệp công, tài sản là các loại kết cấu hạ tầng giao thông) nhằm huy động vốn cho phát triển kinh tế - xã hội; rà soát lại quỹ nhà, đất thuộc cấp mình quản lý để lập phương án sắp xếp phù hợp. Trường hợp dôi dư, không cần sử dụng hoặc sử dụng không đúng mục đích thì lập kế hoạch thu hồi để trình cấp có thẩm quyền cho xử lý, nhằm tăng thu ngân sách

nhà nước.

- Thực hiện quản lý tốt việc khai thác khoáng sản và tổ chức kiểm tra, thẩm định, phê duyệt mức thu tiền cấp quyền: khai thác khoáng sản, khai thác tài nguyên nước và thực hiện chuyên thông tin cho cơ quan thuế thông báo để quản lý tốt nguồn thu này.

- Tiếp tục đẩy nhanh tiến độ thực hiện các dự án, công trình; đầu tư kết cấu hạ tầng các khu công nghiệp, khu kinh tế, cụm công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp để đưa nhanh vào hoạt động; tạo điều kiện cho các doanh nghiệp có mặt bằng để đầu tư phát triển sản xuất kinh doanh tạo nguồn thu ngân sách nhà nước.

2. Về chi ngân sách địa phương

- Về việc phân bổ và giao dự toán chi ngân sách năm 2024: Thủ trưởng các sở, ban, ngành, đơn vị dự toán cấp I khẩn trương tiến hành phân bổ và giao dự toán chi ngân sách cho các đơn vị sử dụng ngân sách trực thuộc theo đúng nội dung, trình tự và thời gian quy định của Luật Ngân sách nhà nước.

- Trong năm 2024, việc sử dụng ngân sách tuân thủ theo dự toán ngân sách đã được Hội đồng nhân dân các cấp quyết định. Thực hiện tiết kiệm triệt để các khoản chi thường xuyên; thực hiện công tác mua sắm theo quy định của Trung ương; đẩy mạnh cải cách hành chính trong quản lý chi ngân sách nhà nước và sử dụng hiệu quả các nguồn lực để phát triển kinh tế đi đôi với bảo vệ môi trường, đảm bảo an sinh xã hội, an ninh, quốc phòng; quản lý chặt chẽ việc ứng trước dự toán ngân sách nhà nước và chi chuyển nguồn sang năm sau đảm bảo đúng quy định tại Điều 64 Luật Ngân sách nhà nước.

- Tiếp tục triển khai thực hiện các quy định của Chính phủ về chế độ tự chủ, tự chịu trách nhiệm về sử dụng biên chế và kinh phí quản lý hành chính đối với cơ quan nhà nước và chế độ tự chủ, tự chịu trách nhiệm về thực hiện nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, biên chế và tài chính đối với đơn vị sự nghiệp công lập.

- Thực hiện cải cách thủ tục hành chính, thúc đẩy mạnh mẽ việc ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số bảo đảm kết nối thông suốt, đi đôi với tăng cường giám sát trong quản lý thu, chi ngân sách nhà nước.

- Thủ trưởng các sở, ban, ngành, đơn vị trực thuộc tỉnh và Chủ tịch Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố phải thực hiện và chỉ đạo thực hiện nghiêm Luật Thực hành tiết kiệm, chống lãng phí, chế độ công khai ngân sách nhà nước theo quy định và phải báo cáo định kỳ cho Ủy ban nhân dân tỉnh.

- Các chủ đầu tư phải triển khai kịp thời việc thực hiện kế hoạch đầu tư xây dựng cơ bản năm 2024 bảo đảm sử dụng hết vốn được giao trong năm. Các cơ quan tư vấn xây dựng và đầu tư phải thực hiện công tác tư vấn theo đúng tiến độ hợp đồng. Các cơ quan thẩm định đẩy nhanh tiến độ thẩm định dự án, thiết kế - dự toán bảo đảm đúng thời gian theo quy định.

- Hệ thống Kho bạc Nhà nước trên địa bàn tập trung nhân lực, thực hiện cải cách hành chính trong cấp phát, thanh toán vốn theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước và các văn bản hướng dẫn Luật. Đồng thời, tăng cường công tác kiểm soát chi theo quy định và chịu trách nhiệm về việc kiểm soát của mình.

- Thủ trưởng các cơ quan thanh tra tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra việc thu nộp và sử dụng ngân sách ở các cấp, các ngành, các đơn vị dự toán, các doanh nghiệp, tổ chức và cá nhân hoạt động sản xuất kinh doanh để giữ nghiêm kỷ cương, kỷ luật trong việc thực hiện nghĩa vụ nộp ngân sách và chi tiêu công quỹ; xử lý nghiêm và kịp thời các vi phạm đã được các cơ quan kiểm tra, thanh tra, kiểm toán kết luận.

- Đối với các huyện, thị xã, thành phố thực hiện phân bổ dự toán chi ngân sách địa phương năm 2024; trong đó, ưu tiên bố trí kinh phí thực hiện các nhiệm vụ quan trọng phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo chi đầu tư phát triển, nhất là các công trình trọng điểm, cấp thiết; đảm bảo thực hiện các cơ chế chính sách theo các Chương trình hành động của Tỉnh ủy; đối ứng các chương trình mục tiêu quốc gia; tăng số bổ sung cân đối cho ngân sách cấp xã để tăng chi cho hoạt động quản lý nhà nước của xã, phường, thị trấn; bảo vệ môi trường; thực hiện chuyển đổi số; đảm bảo an toàn giao thông; ủy thác vốn qua Ngân hàng chính sách xã hội; bố trí vốn để xử lý nợ đọng xây dựng cơ bản trong kế hoạch phân bổ vốn đầu tư từ ngân sách địa phương; tiếp tục phân bổ phần kinh phí 50% tăng thu ngân sách huyện, thị xã, thành phố được hưởng dự toán tỉnh giao năm 2023 so với dự toán năm 2022 và kinh phí đã bố trí trong định mức chi thường xuyên ngân sách huyện, thị xã, thành phố để thực hiện các chính sách an sinh xã hội năm 2024; 50% tăng thu ngân sách huyện, thị xã, thành phố được hưởng dự toán tỉnh giao năm 2024 so với dự toán năm 2023 và 70% tăng thu thực hiện so với dự toán ngân sách tỉnh giao năm 2023 theo quy định để tạo nguồn cải cách tiền lương trong năm 2024 và tích lũy cho giai đoạn 2024-2026; chỉ đạo, kiểm tra, hướng dẫn các xã, phường, thị trấn thực hiện chi trả lương và phụ cấp cho các đối tượng được hưởng kịp thời, đúng quy định.

Trên đây là nội dung thuyết minh dự toán ngân sách nhà nước năm 2024 trình HĐND tỉnh./.